

IRODALOM

Krutzsch—Loetsch: Holzvorratsinventur und Leistungsprüfung der naturgemässen Waldwirtschaft. (Fakészletleltározás és a természetszerinti erdőgazdálkodás teljesítőképességének a vizsgálata.) J. Neumann, Neudamm, 1938. 160 oldal, 52 ábra.

Krutzsch főerdőmester 1936-ban utasítást kapott olyan erdőleltározási eljárás kidolgozására, mely megfelel a *természetszerű erdőgazdaság* céljainak. A szükséges helyszíni munkálatokat az eibenstocki (Érchegység) erdőfelügyelőség kerületében végezték el.

A munka bevezetése kifejti, hogy az erdőszet történetében 3 főbb időszakasz lehet megkülönböztetni: az első a külterjes gazdálkodás kora, a második a természetes és mesterséges erdősítés kifejlesztésének, a hiányos erdők rendbehozásának az időszakaza, a harmadik pedig a legnagyobb növedék- és értékteljesítmény felé való törekvés fejlődéstörténeti fejezete, melyben ma élünk s melynek célja: mennél közelebb hozni az erdőt az élettani és növedéktermelési szempontból legtökéletesebb eszményképhez.

A korszerű értelemben felfogott *szabályos erdő* üzeme nemcsak a hozadék és a terület, hanem a fakészlet belső összetétele szempontjából is meg kell hogy feleljen a tartamosság követelményének. A tartamosságnak az erdő közművelődési és éghajlati szerepére is ki kell terjednie.

Törekedni kell arra, hogy a tömeg- és értéknövedék a helyi viszonyok megszabta csúcsteljesítménynek feleljen meg.

A vezérlő elv a fakészlet gondozása minden vonatkozásban. Így az erdőgazda rátermettsége is nemesak magában a felújítások sikerében, hanem az egész fakészlet állapotában tükröződik vissza.

A mai idők erdőgazdájának egyik legfontosabb feladata a fatermési tábláknak megfelelően elgondolt, gyakran erőszakolt szabványos erdőképet *természetszerű gazdasági erdővé (naturgemässer Wirtschaftswald)* átalakítani. Ehhez az erdő teljesítőképességének rendszeres vizsgálatára van szükségünk, a mainál megbízhatóbb felvételek alapján.

A gyakori újraleltározás fontosságát először a svájci *Biolley* ismerte fel. Az ő *méthode du contrôle*-ja később Németországban

is követőkre és fejlesztőkre talált. Hírnévre tett szert a felvételezés terén az 1934. évi braunschweigi utasítás, mely szintén az erdőápolási rendszabályoknak a teljesítőképességre gyakorolt hatását kívánja megbízhatóan ellenőrizhetővé tenni.

A szerzők szerint fontos az, hogy a fakészletet a felvételek alkalmával ne csak vastagsági fokok, hanem *minőségi osztályok* alapján is részletezzük. Az eddigi módszerek még kezdetlegesek. Az új mű feladata éppen az, hogy gyakorlatias, de tudományos szempontból is kifogástalan utakat jelöljön meg a fent jelzett cél elérésére.

Az I. fejezet az erdő beosztásával foglalkozik. Szükségesnek tartja, hogy a helyi viszonyok megszabta teljesítőképesség megbízható megítélése és ellenőrzése céljából olyan kisebb tagok alakítsanak, amelyekben belül ne legyenek jelentékeny termőhelyi különbségek. Az ilyen tagok lesznek aztán a *könyvelési egységek* (*Buchungseinheit*). A tagon belül fekvő, különféle jellegű faállományok a *leletegységek* (*Befundeinheit*).

Ma a külterjesebb erdőgazdaságokban a használatok tervezése és ellenőrzése elsősorban a kor és a terület alapján történik. A távolabbi jövőben a fatömeg, a minőség és a növedék lesz a gazdaság szabályozó eleme. Ha azonban a most még nagy számban található, korra és fafajra egyöntetű állományokon végezzük a leletezési vizsgálatokat s megfigyeléseinket az eszményi állományképhez való lassú közeledés közben többször megismételjük, ezzel az évtizedek folyamán igen becses tapasztalati adatokhoz juthatunk, amelyeket célunk elérésének gyorsítása érdekében hasznosíthatunk. Így verhetünk hidat a mai, darabosan dolgozó és a jövőbeli kifinomult „*készletgazdaság*“ korszaka közé.

A *mellmagassági átmérő* felvétele 5 cm-es kikerekítéssel történik. Ezt elméleti szempontból nem lehet kifogásolni, sőt inkább helyeselnünk kell, hogy a szerzők túltették magukat az előítéletlen s a szokottnál terjedelmesebb vastagsági fokokat alkottak. Ez jelentékeny munkamegtakarítással jár s ezért gyakorlatias, anélkül, hogy a pontosságnak számottevően ártana.

* A *Vorratswirtschaft* vagy „*Vorratspfliegewirtschaft*“ lefordítására nem ismerek jobb műszót. A *fakészletgondozó* vagy *fakészletápoló gazdaság* (vagy gazdálkodás) túlságosan hosszú elnevezés volna és mégsem fedné a kifejezni kívánt fogalom lényegét. Amint arról már fentebb szó volt, a készletgazdaság célja olyan erdő teremteni, amelynek fakészlete *minden tekintetben a legcélszerűbb összetételű* s a korfokok látható elkülönítése helyett a legmegfelelőbb *állomány szerkezetre* törekszik mind a fafajok, mind az átmérő és a használati minőség tekintetében. Az ilyen *természetes gazdasági erdő* (*Naturgemässer Wirtschaftswald*), mely a talaj termőerejének kellő megóvását is biztosítja, jobban megfelel a valószínű erdőképnek, mint a mesterségesen kialakított s a korfokokat területileg is élesen elkülönítő, régimódú erdőalak.

Összehasonlításokról lévén azonban szó, szükséges, hogy maguk az átlalomérések igen pontosak és megbízhatók legyenek. Csak így lehet arra számítani, hogy a vastagsági fok felső határához közel eső átmérők átlépése a fölöttük lévő vastagsági fokba, mindenkor biztosan megállapítható lesz.

A pontosság elve azt is megkívánja, hogy az átmérőt a többszöri felvétel alkalmával mindig ugyanabban az irányban mérjük. Hegyoldalón a hegy felől, síkon ugyanabban a fekvésben kell mérni. Ezt a szerzők a szilárd átlalószárra szerelt iránytű segítségével érik el. A mérőmagasság pontos betartását a munkás övére erősített alátétlap biztosítja. Ezzel fölöslegessé válik a szokásos olajfestékes mérési jel, tehát jelentékeny idő- és költségmegtakarítás érhető el.

A *magasságmérés* rendszere abból a tapasztalati tényből indul ki, hogy az *ugyanazon fajú faállományok magassági görbéi a különféle korokban és termőhelyeken is azonos jellegűek*. Azaz, futásuk ugyanannak a törvényszerűségnek hódol. Ez azt jelenti, hogy két, bár különböző termőhelyen álló, és különböző korú, de azonos átlagos mellmagassági átmérővel bíró faállomány magassági görbéje többé-kevésbé fedí egymást. Ha tehát ezeknek a görbéknek egyetlen rendszála, mint az átmérő függvénye, adva van, ez a görbe összes többi pontjának a helyzetét meghatározza.

Az errevonatkozó rendszerek ismertetése után a szerzők saját eljárásukat mutatják be, melynek lényege a következő:

A magassági adatokat 10–10 éves különbségekkel korszorportokba foglalták össze. A csoportoknak megfelelő magassági görbékét megszerkesztve s a görbék közeit megfelelően kapták rajz-ábrájukon azokat a sávokat, amelyek a „*magassági egységfokoknak*“ felelnek meg. A lúcfenyőre nézve például 15 ilyen egységfokuk van.

A próbakörözés alkalmával minden próbakörön belül az átlagos vastagsághoz legközelebb álló törzs magasságát mérik meg. Az így nyert magassági adatokat az egységfokok ábrájába az átmérő függvényképpen felrakva, könnyű eldönteni, hogy az illető faállományra melyik sávnak (magassági egységfoknak) az átlagos görbéje érvényes. Ennek az adatait használják aztán fel a fatömegszámításokhoz is. Ezzel az eljárással kiküszöbölik a magassági görbe esetenkénti megszerkesztésével járó hibákat.

A termőhelyi osztályokba való besorozáshoz is biztosabb alapot szolgáltatnak a magassági egységfokok, mint maga a faállomány átlagos magassága. Az utóbbi ugyanis bizonyos mértékig az erdőápolás módjától is függ, míg a szabványgörbék állandó jellegűek.

A *fatömeg* megállapítása különleges fatömegtáblákkal történik, a magassági egységfok és a mellmagassági átmérő szerint.

A kiolvasott adatok a *tényleges kihozatal* köbtartalmára (*Erntefestmeter* = *Kluppfestmeter*) vonatkoznak. De csak a törzsfát mutatják ki, mert, mint a szerző mondja, a rőzsét úgyszint az erdőn kell visszahagyni, talajjavítás céljából (!).

Azzal, hogy a köbtartalomszámítás minden újrafelvétel alkalomával az egyszersmindenkorra megállapított magassági görbék alapján és ugyanannak a fatömegtábláknak a segítségével történik, a viszonylagos változások (növedék) vizsgálata szilárd, változatlan alapra van fektetve s az elkövethető hibák a lehető legkisebbre eszökkennek.

A *minőségi értékelésben* a koronahányad, az egészségi állapot és a műszaki alkalmazhatóság játszik szerepet. Az osztályozás rendszere egyszerű és az ellenőrző kísérletek igen megnyugtatók arra nézve, hogy több, önállóan dolgozó becselő átlagos eredményei jól összevágának.

A munka rámutat a *növedék* ismeretének nagy fontosságára. A növedékekben jut kifejezésre az állomány teljesítőképessége. A növedékmeghatározás szokásos módjai közül azonban a szerzők egyet sem kívánnak alkalmazni, mert azok egy része a szabatos megfigyelésekhez nem elég pontos, a részletesebb eljárások pedig körülményességük miatt nem alkalmasak a gyakorlat céljaira. De még a legpontosabb eljárás sem ment az *időjárás* szélsége okozta olyan véletlen ingadozásoktól, amelyek miatt a kapott eredmények nem tükrözhetik vissza világosan azt a növekedési erélyt, mely az összehasonlítások megnyugtató alapjául szolgálhat.

A szerzők föltétlenül biztos és mindig azonos mértékkel akarnak mérni, ezért az éghajlat változásából származó zavaró hatásokat eleve ki akarják küszöbölni s a növekedési képességet nem a múltra vonatkozó növedék meghatározása alapján adják meg, hanem a jelenlegi átmérő, magasság, kor és koronaminőség figyelembevételével következtetnek a *jövőben várható* fejlődési teljesítményre.

Az eddigi nagyszámú kísérleti anyag megfelelő alapot nyújt olyan tapasztalati táblázat egybeállítására, amelyből a fentemlített tényezők függvényeképpen egyenesen a *növekedésség fok* olvasható ki számszerű adat alakjában.

A levezetett számsorok azt mutatják, hogy olyan világos és határozott törvényszerűségekről van szó, amelyek az eljárást az időszaki összehasonlításokra feltétlenül alkalmassá teszik. Sajnos, hogy az erre vonatkozó szemléltető rajzabrákat helyszűke miatt nem közölhetem.

A *fakészlet felvétele* abból a feltételből indul ki, hogy a faállományról a próbateres eljárások is megfelelő keresztmetszeti képet nyújthatnak. Erre a célra legalkalmasabbnak a köröspróbát

találtak. A próbakörök középpontja rögzítve van (festékgyűrűs fák hossz tengelyében), úgy hogy az időszaki felvételek alkalmazásával mindig ugyanazokat a köröket veszik fel.

A *felvételi eredmények hasznosítása* megkívánja a rendszeres törzskönyvezést.

Minden leletegységről (faállomány) törzslapot kell készíteni. Ez magában foglalja a kort, magassági egységfokot, termőhelyi osztályt, az 1 ha-ra eső törzsek számát, összes fatömegét (átalási köbméterekben), a növekedésséget (átl. köbméterekben) és a növedékszázalékot, az egyes törzsmínőségi és növekedésségi osztályokra eső fák százalékarányát, a *fa-jósági fokot* (*Gütezahl*), a vastagsági törzsmegoszlást, az egyes vastagsági fokok növekedésséget és a sűrűséget.

Az eredeti törzslapokat kartoték-rendszer szerint kezelik. Ezek aztán nemesak a felvételi egységek későbbi fejlődésének megfigyeléséhez szolgálnak kiindulási alapul, hanem lehetővé teszik a nagyobb egységekbe összefoglalt állománycsoportok (korosztályok, termőhelyek stb.) átlagos adatainak a kiszámítását is. Az üzemtestekre (erdőgondonkságokra) vonatkoztatott átlagok aztán messzebbmenő összehasonlításokra is alkalmasak, melyek sok tekintetben igen tanulságosak és gyakorlatilag is hasznosak lehetnek. Erre a munka érdekes példákat is mutat be.

A mennyiségi és minőségi leltározás főcélja, hogy az összehasonlító felvételek támpontokat szolgáltatassanak a jövőbeli gazdálkodás irányának megszabásához. Ennek a gazdaságilag legelőnyösebb összetételű fakészlet (*Zielvorrat*) eléréséhez kell vezetnie. Még az eddigi ellenőrző eljárásokkal ennek az iránynak a megtalálásához legalább háromszori leltározásra volt szükség, addig a szerzők ajánlotta módszer ezt már a második felvétellel biztosítja.

A növedékben beálló változások önmagukban még nem elegendők a gazdálkodási rendszer hatásának kimutatására, mert hiszen a kor változásával minden egykorú állomány növedékében történnek eltolódások. Az ellenőrző vizsgálatoknak tehát azokat az eltéréseket kell vizsgálnia, amelyek ezekkel a *természetes változásokkal szemben* mutatkoznak. Az összehasonlítás célszerűen készített táblázat segítségével történhetik.

Az *új leltározási mód végrehajtásáról és költségeiről* szóló részletes leírásból kitűnik, hogy a szerzők eljárása, mely pontosság szempontjából az eddigiéknél jobban megfelel a kívánalmaknak, munka- és költségcsökkentés tekintetében is kielégíti a gazdaságosság gyakorlati követelményeit.

A munka zárószavában a szerzők annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy az új leltározási mód, melynek végcélja a tökéletes természetes gazdasági erdő megteremtése, az erdőrende-

zésnek is egészséges irányt fog szabni azáltal, hogy az erdő szerkezetébe és fejlődése menetébe már a fiatal erdőrendezőnek is mélyebb betekintést enged, tehát előnyösen fogja szolgálni az erdőmívelő és erdőrendező üdvös összefogásának ügyét.

*

Krutzsch—Loetsch művének ismertetésével kissé túlléptem a könyvismertetések megszokott keretét. De ez véleményem szerint, nem volt fölösleges munka.

Szakközönségünk nagy része csak ezen az úton vehet tudomást a külföldi erdészet mozgalmairól s értesülhet a haladás egyes mozzanatairól. Az ilyen irányú közlések tehát tanulságosak és alkalmasak a szaklátóköri bővítésére.

A leírt munka több mindent tartalmaz, ami számunkra szokatlan. Ilyen elsősorban az elkülönített korosztályú erdőalakról való eltávolodás kidomborodó irányzata és közeledés a *faegyedgazdálkodás felé*. Más szóval, a lassú átmenet óhaja az egykorú (vagy közel-egykorú) erdőalakról a szálalóerdőhöz. Ezt ugyan a szerzők nem mondják ki egyenesen, de amikor azt hangoztatják, hogy az állományoknak mint olyanoknak vágási érettségétől a jövőben el kell tekintenünk s azt csak a *törzsegység* szempontjából kell elbírálnunk, ezzel szemben pedig a vágásforduló fogalmának is el kell enyésznie a gyakorlatban, továbbá, hogy az egykorú zárt erdőegységek s a régi értelemben felfogott korosztályok is eltűnnek; nyilván a szálalóerdő vagy azzal rokon természetű erdőalak lebeg a szemük előtt, mint a messze jövő célja, mely felé az erdőgazdaságnak törekednie kell. Ez a „természetszerű“ erdőgazdaság.

Ez az elgondolás ránk vonatkoztatva annyira a jövő ködében mozog, hogy időszerűsége a mai viszonyok közt alig van. Sőt kétséges, hogy Németországban is követni fogják-e az egész vonalon ezt az irányzatot. Előreláthatólag nem, mert annak csak bizonyos körülmények közt van jogosultsága. És a dolog még ki sem forrt annyira, hogy ebben a kérdésben világosan lehetne látni és számszerű tapasztalatok alapján döntő összehasonlításokat tenni a különféle rendszerek feltétlen jogosultsága közt. Ennek tisztázása mindenesetre a jövő erdészetének egyik legérdekesebb és legjelentősebb feladata lesz. Valószínű, hogy mi az összehasonlítások következményeit magunkra nézve csak akkor fogjuk levonni, ha majd a kész külföldi eredmények erre nézve biztos útmutatással szolgálhatnak.

A másik dolog, amelynek megszívlelése már ránk nézve is időszerű, az a törekvés, hogy a fakészlet mindenkor megbízhatóan határozottassék meg s az erdő valóságos leltára felől mindig helyes képünk legyen. *Ebben a tekintetben mi nem hogy haladnánk, hanem még vissza is estünk.*

Az 1880. évi erdőrendezési utasítás megkívánta valamennyi erdőrészlet fatömegének kimutatását, az 1920. évi azonban csak a legközelebbi fordulószakban vágásra kerülökét. *Ma tehát ott állunk, hogy erdeink fakészletét nem ismerjük. Így az országos statisztika sem támaszkodhatik megbízható adatokra.*

Ez szeggyenteljes állapot, amelyen mennél előbb változtatni kellene.

Hol állunk mi attól, hogy az időszaki leltározás terén olyan beható vizsgálatokat végezzünk s a mennyiségi számbavételen kívül a minőségi értékelésre is olyan alapossággal terjeszkedjünk ki, amint azt *Krutzsch—Loetsch* rendszere megkívánja.

De elmaradottságunk nem lehet ok arra, hogy nyugati nagy szomszédunk példájára fel ne figyeljünk s ne engedjük a tőle kapott indíttatást érvényesülni mai, nagy hiányaink kiküszöbölésében. Ennek a példaadó hatásnak az üdvös szerepét is szem előtt tartottam, amikor a művet a szokásosnál nagyobb terjedelemben ismerttettem.

Ami a könyvben leírt eljárást magát illeti, megállapítható, hogy a szerzők tervüket nagyon alaposan gondolták át s hogy az a kitűzött cél elérésére okvetlenül alkalmasnak látszik. A tárgy feltétlen uralása s a gyakorlati kísérletek nagy tömege tette lehetővé, hogy annyi új gondolat merülhessen fel s olyan sikerült megoldási módok nyerhessenek alkalmazást, amilyenekkel a szerzők az erdőbecslés és rendezés elméletét és gyakorlatát gazdagították.

A mű a vonatkozó irodalom minden fontosabb közléséről megemlékezik s rendkívül megkönnyíti a munkáját annak, aki hasonló irányban kutat vagy dolgozik. Az előtt pedig, aki csak mint érdeklődő veszi a könyvet a kezébe, olyan területeket tár fel, amelyek a szakember látókörének kibővítését nagy mértékben előmozdítják.

Krutzsch—Loetsch könyve úttörő munka s mindenképpen számot tarthat a szakkörök elismerésére.

Fekete Zoltán.

Vadászati Útmutató. (Szerkeszti és kiadja: *Nikolits György*, Budapest, 1934. Ára 10.— pengő.)

A bánáti *Nagy László* által megindított hasznos zsebkönyv 1938/39. évfolyama a régebbieknél is bővebb, 480 oldalnyi tartalommal, díszes kiállításban jelent meg és mindenképpen értékes segítőtársra a vadásznak.

Mert amint *gróf Festetics Pál*, a „Hubertus“ Országos Magyar Vadászati Védegylet ügyvezető elnöke a megleghangú előszóban is megemlíti, már a kötet futólagos átlapozása meggyőző-

het bennünket arról, milyen szórakoztató útitársunk *Nikolits György* könyve, amely változatos tartalmával leköti a figyelmet és szinte észrevétlenül gyarapítja ismereteinket.

Ezen egyébként nem is csodálkozhatunk. Hiszen a szerkesztő a hazai vadásztársadalom legnevesebb képviselőit nyerte meg munkatársaiul és így minden részletkérdésről valóban a leghivatottabb szakértő ad felvilágosítást.

A naptári részt a vadászgazda havi teendőinek rövid, ügyes összefoglalása egészíti ki. A szakközlemények sorozatát a legelső magyar vadászról, a Kormányzó Úr Őfőméltóságáról, születésének 70. napja alkalmából írt hódoló sorok vezetik be, míg „Az emlékezés lapjai“-n *Bársony István* és a közelmúltban elhunyt neves vadászok emlékének áldoz a kegyelet.

A nagyobb tanulmányok címeit az alábbiakban soroljuk fel:

Dr. Szent Ivány Géza: Felvidéki vadászkinceseink egy része visszatért hozzánk. — *Platthy Árpád*: Katona szemmel a vadászatról. — *Dr. Nagy Jenő*: A nemes vadászati felfogás fejlődése az egyénekben és a vadásztársadalomban. — *Nagy László*: Vadászati tudósítók és azok feladatköre (1935). — *Veress Gábor*: A járási vadászati tudósító. — *Dr. Melléky Kornél*: A vadászati jog köréből. — *Veress Gábor*: Őzállományunk bajai. — *Roth Gyula*: Parókás szarvas. — *Péterfay József*: A fácán táplálkozása. —

Gróf Festetics Pál: A fácán viszonya az erdőhöz. — *Zalavári*: Mesterséges keltetés, vagy természetes elszaporítás. — *Kiskárpáti*: A magyar vadgazdaságok szervezeti kérdése. — *Zalavári*: Egy régi vadgazdaság. — *Warga Kálmán*: Madárvédelmi Tízparancsolat. — *Dr. Nagy Jenő*: Az erdő madárvilága. — *Dr. Vertse Albert*: Éghajlat és vadászat. — *Kálóczy Lajos*: Néhány szó magyar vizsláink érdekében. — *Bába Károly*: Hogyan vadásszunk vizsláinkkal, hogy az el ne romoljon és egyéb tudnivalók. — *József Akos*: 1. A vadásztacskó. — 2. A tacskó története. — 3. A kotorék-vadászat. — *Vitéz báró Szurmay Sándor*: Vadászat az orosz fronton. — *Dr. Rác György*: Kenguruvadászat Ausztráliában.

Ezekből a címekből az olvasó máris megítélheti a naptár sokoldalúságát, pedig a felsorolt tanulmányok, alig felét teszik az egész tartalomnak.

A rövidebb közlemények részint általánosságban ismertetik a földművelésügyi igazgatást, a vadászat nemzetgazdasági jelentőségét, valamint hazai fejlődését, ezenfelül pedig igen érdekes adatokkal szolgálnak a vadászati statisztika köréből is és lexikonszerűen foglalják össze a vadászati állattanra, vadgazdaságra, a vadászat gyakorlására, a madárvédelemre, vadkereskedelemre, vadóvásra, a fegyvertanra, ebtartásra és a vadászkonyhára vonatkozó tudnivalókat, kiegészítve ezeket az érvényben

levő hivatalos rendeletekkel, az országos jellegű vadászegyesületeknek, a magyar vadászati szaklapoknak, valamint a vadászat hivatalos intézőköreinek és a vadászati tudósítóknak a címtárával.

A vadászati szakirodalmunk szempontjából mindenképpen komoly nyereséget jelentő munkát — amelyet számos fénykép is díszít — őszinte melegséggel ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

M.

Bába Károly és Félix Endre: A vizsla. (Az Országos Vizsla Club kiadása, Budapest. Ára 1.50 pengő.)

Az alig 15 éves multra visszatekintő egyesület máris igen szép eredményekre mutathat rá a hazai ebtenyésztés terén és egyre több hívet szerez magának a vadászok között.

De ez így is van rendjén! Mert ha igaz a régi közmondás, hogy „eb a vadász kutya nélkül“, akkor csak örömmel üdvözölhetjük a szerzők elhatározását, amellyel biztos vezérfonalat kívántak adni a vizsla-tenyésztők kezébe.

Helyesen mondja a „Tájékoztató“: *„Minden vizslás vadásznak érdeke, hogy jó vizslája legyen. Ezt csak úgy érheti el, ha az anyagot tiszta tenyésztésből szerzi be. Éppen azért, minden vizslás legyen segítségünkre, hogy vizsláink jóságát és képességeit a tiszta tenyésztés ellenőrzésével fokozni tudjuk.“*

A közel 100 oldalra terjedő munka első fele az Országos Vizsla Club alapszabályait, a szakosztályok és körzetek beosztását, az előadásokról, tanfolyamokról, valamint a vizslaidomítók vizsgáztatásáról szükséges tudnivalókat, a törzskönyvvezetésnél követendő eljárásokat, valamint a nyilvántartás és tenyésztés kötelekeit sorolja fel. Külön fejezetek tárgyalják a vizslák tartását és gondozását, az O. V. C. verseny- és kiállítási szabályait.

A második részt a vizslafajták leírása vezeti be. Minden egyes fajta megkülönböztetését egy-egy tisztavérű példánynak a fényképe teszi még könnyebbé és a vizslák hibáit is kitűnő rajzok magyarázzák. A nevelés és munkára való szoktatásról írt fejezetnél pedig mindjárt észrevesszük, hogy az elsőrendű gyakorlati szakemberek tapasztalatain épült fel és így valóban közvetlenül hasznosítható jó tanácsokat tartalmaz a kezdő vizslás számára.

Meggyőződésünk, hogy a kis útmutató nem hiányozhatik egyetlen vizslatulajdonos zsebéből sem és őszinte szívvel kívánunk további sikert a fiatal egyesületnek, amellyel a magunk részéről is szorosabbra kívánjuk fűzni a kapcsolatot azért, hogy igazgató-választmányunk hozzájárulása alapján kis tanács-termünket bocsátjuk rendelkezésére üléseinek megtartása céljából.

M.

Zöldmező naptár. (Az Országos Zöldmező Szövetség kiadása. Budapest, 1939. Ára 1.— pengő.)

Az Országos Zöldmező Szövetség ügyvezető alelnökének, *dr. Piukovich Józsefnek* lelkes buzgalmát dicséri a 20 éves, komoly zsebkönyv, amelyhez *vitész gróf Teleki Béla*, a szövetség ügyvezető elnöke, Zala vármegye főispánja írt előszót.

Miután külső szolgálatban álló kartársaink zöme ma is természetbeniekben kapja javadalmazása nagy részét, amelyben az állattartás nem csekély szerepet játszik, úgy véljük, hasznos szolgálatot teszünk azzal, hogy részletesen felsoroljuk, mi mindent tudhatnak meg csekély 1 pengőért a pompás kis könyvből.

A 4. fejezetre tagolt anyag felosztása a következő:

I. **Zöldmező gazdálkodás.** *Gyulai István:* A legelők ápolása és gondozása. — *Göllner András:* Alföldi legelőink hozameredménye és jövedelmezősége. — *Döry Lajos:* A rétművelés lényege. — *Dr. Táróczy Herbert:* Fűmagtermesztés. — *Kolbai Károly:* Újgyepek telepítése magvetéssel. — *Dr. Piukovich József:* Gyepvetőmagvak elismerése. — *Tolvaly Zoltán Géza:* A szántóföldi takarmánytermesztés dióhéjban. — *Dr. Kurelec Viktor:* Zöldtakarmányok és szénák adagolása. — *vitész Tóth László:* Az alföldi gyenge talajnak erdősítés útján való hasznosítása.

II. **Állattenyésztés.** *Battha Pál:* A törzskönyvelés jelentősége az állattenyésztésben. — *Dr. Bányai Gábor:* Emlékeztető a lótenyésztő gazdaközönséghez. — *Dr. Ötömösy Dezső:* Irányelvek a mangalicasertéshez és hízlaláshoz. — *Dr. Császár Gábor:* Kisgazda-juhászatok. — *Báldy Bálint:* Kisgazdáink baromfitenyésztése.

III. **Mezőgazdasági igazgatás.** M. kir. gazdasági felügyelőségek munkaköre és székhelyei. — A m. kir. öntözési hivatal munkaprogramjának rövid ismertetése (*Zsuffa Kálmán*). — M. kir. Mezőgazdasági Kísérletügyi és a földművelés szolgálatában álló más szakintézetek. — Mezőgazdasági szakoktatási intézmények. — Mezőgazdasági hírszolgálat. — A m. kir. földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági rádió-hírszolgálat. — Szőlészeti és borászati igazgatás. — A tejtermelés gazdasági fontossága. — A zöldmezőmozgalom szervezete (*Nagy Sándor*).

IV. **A zöldmezőgazdák és néhány törvény, rendelet.** Az osztatlan közöslegelőkről szóló 1913. X. t.-c. fontosabb rendelkezéseinek ismertetése (*Dr. Poynár Ernő*). — Az 1913. évi X. t.-c. alapján megalakult legeltetési társulatok ügyvitelének, vagyoni- és pénzkezelésének rövid vázlata (*Dr. Pilissy Emil*). — Vitás tulajdonjogi kérdések a volt úrbéres birtokosságok és politikai községek között. — A vadászati jog gyakorlása, bérbeadása és a jövedelmek kezelése.

V. *A zöldmezőgazda élete.* Az 1886:XXII. t.-c. egyes rendelkezései. — Az új választójogi törvény. — *Harsányi László:* A falusi kisgazda adózása. *Taxner Béla:* Néhány szó a földmérésről. — *Karmacsi Bertalan:* A gyümölcsös védelme a gombabetegségek ellen. — *Hollóskuthy Antal:* Tagosítás.

HAZAI FOLYÓIRATOK.*

Az időjárás. (XLII. évf. 1938.)

11—12. sz. *Dr. Aujezsky L.:* A „tisza jégeső“ kérdése. (10/—/—) — *Dr. Berkes Z.:* A földmágnességi kimutatások legújabb eredményei és azok kapcsolata a meteorológiai jelenségekkel. (5.5/1/—) *Bacsó N.* Az ekvivalens hőmérséklet. (3/—/—) — —: Magyarország időjárása 1938 november és december havában. (5/—/2)

Halászat. (XL. évf. 1939.)

3—4. sz. —: *Dr. Korbuly Mihály†* (1/1/—) — *Corchus Z.:* A jégalatti és nyári halpusztulások. (1/—/—) — *Dr. Hirsch F.:* Halastavak termelési viszonyainak vizsgálata. (2 k.)

Kertészeti Szemle. (XI. évf. 1939.)

3. sz. *V. M.:* Az állandó kertészeti kiállítási esernök. (2/3/—) — *Jászai L.:* Mályvafélék a magyar kertekben. (3/2/—) — *Dobos L.:* Ki tud gyümölcsfát metszeni? (1.5/—/—) — *Ág I.:* Néhány szépen virágzó szukkulens növény. (2/2/—) — *Csorna A.:* Tivoli történelmi kertje. (3/4/—) — *Dr. Rajna T.:* A Csallóköz zöldségtermesztése a felszabadulás után. (2/—/—) — *Rácz P.:* Az ugorkamag termesztése. (2.5/2/—) — *Liszka J.:* A többéves kertészeti haszonnövények becslése. (1 k.) — *Dr. Keller O.:* A vértetűről. (1/1/—)

Magyar Statisztikai Szemle. (XVI. évf. 1938.)

11—12. sz. *Dr. Konkoly Thege Gy.:* A magyar Felvidék visszacsatolt részének statisztikája. (1.2/—/—) — *v. Mike Gy. dr.:* Közigazgatás. (3/1/1) — *Dr. Thirring L.:* Terület és népesség. (13/—/10) — *Barsy Gy.:* Népmozgalom. (5/—/15) — *Dr. Szabó B.:* Kivándorlás. (3/—/2) — *Dr. Szél T.:* Közegészségügy. (9/—/5) —

* Jelmagyarázat: (1. k.) = első közlemény; (2. b. k.: 17.5/10/4) = második és befejező, összesen 17.5 oldal terjedelmű közlemény, 10 ábrával és 4 táblázattal.

Mozolovszky S. dr.: Lakóházak, lakások és építkezések. (1.5/—/1) — *Sajóhelyi I.*: Mezőgazdaság. (5/—/6) — *Szóllósy Z. dr.*: Állattenyésztés. (7/3/3) — *Szalay Z.*: Bányászat. (2.5/—/1) — *Farkasfalvy S. dr.*: Ipar. (13/1/8) — *Szalay Z.*: Energiaviszonyok. (3/—/1) — *Farkasfalvy E. dr.*: Kereskedelem. (2/—/2) — *Rácz J. dr.*: Külkereskedelmi forgalom. (17/2/12) — *Dr. Petrichevich-Horváth M. br.*: Közlekedés. (2.5/—/—) — *Szőnyi Gy. dr.*: Áralakulás. (6/—/4) — *Szigeti Gy. dr.*: A hitelintézetek és a biztosítás. (6—5/—/3) — —: A községek és a városok háztartási mérlege és vagyoni helyzete. (11/—/5) — *Asztalos J. dr.*: Közoktatás. (10.5/4/9) — *Elekes D. dr.*: Közművelődés. (1.3/—/1) — *Schneider A. dr.*: Vendégforgalom. (2/—/1) — *v. Mike Gy. dr.*: Sportlétesítmények, sportegyesületek. (1.5/—/2) — *Varga I. dr.*: Az északi terület visszaesatolásával kapcsolatos strukturális jellegű gazdasági változások. (11/—/6) — *Elekes D. dr.*: A történelmi, a trianoni és a megnagyobbodott Magyarország adatainak összehasonlítása. (5/—/5)

Magyar Vadászujtság. (XXXIX. évf. 1939.)

4. sz. Mészáros P.: A kötelező vadászvizsga. (2.2/—/—) — *Dr. Szent-Ivány G.*: Felvidéki vadászok' (1.5/—/—) — *Ujhelyi K.*: Pusztulás fenyegeti csonka Szatmár és Bereg vadállományát. (1.3/—/—) — *Dr. Panka K.*: Vigyázat zerge! (2/1/—) — *Bethlenfalvy E.*: Rókkák vándorlása. (1.5/—/—) — *Cs. Osváth A.*: Ha a vége jó: minden jó. (1/—/—) — *Gy. Takách Gy.*: A vadászok száma nem a vad mennyiségétől, hanem a vadászjegy árától függ. (1/—/—) — *Szalóky-Navratil E.*: A vadkan és a gyöngylövedék. (0.5/—/—) — *Glandáriusz*: Vadbiológia. (1/—/—)

5. sz. Dr. Szent-Ivány G.: A bajoknak csak egy úton lehet véget vetni! (1.5/—/—) — *Péchy-Horváth R.*: Párduc-kaland. (2/—/—) — *Gy. Takách Gy.*: A községi, közbirtokossági erdők vadászberlői és a vadkármegejtetés. (1.3/—/—) — *Dr. Panka K.*: Grouse-skót hófajd (*Lagopus scoticus* Lath.). (1.3/—/—) — *Mészáros P.*: Vissza a Természethez! (1.5/—/—) — *Almási Balogh A.*: Nagyvadra a Bükkben. (1.5/—/—) — *Berényi V.*: A bükki ezüst-róka-telep. (1.5/—/—)

6. sz. —: A hegyközségek, mint a községi vadászterületek vadesapdái. (1.5/—/—) — *B. Lénárth L.*: Brussától a Behring-szorosig, három és féleven át. (1 k.) — *Gy. Takách Gy.*: Két egymással szembehelyezendő bírósági ítélet vadászati ügyben. (1/—/—) — *B. Bartha A.*: „Egy puskást jobbra!“ (1.2/—/—) — *Gr. Haller A.*: Zergeország. (1.5/—/—) — *Csáky S.*: A vadász és a csillagok. (1.5/—/—) — *Glandáriusz*: A menyét (*Putorius nivalis* I.) biológiája. (3/—/—)

Mezőgazdasági Közlöny. (XII. évf. 1939.)

2. sz. Dr. Máté I.: A magyar mezőgazdaság törvényes érdekképviseleti szervezetének kialakulása és mai állása. (17.5/—) — **Pap G.:** A mezőgazdaság nemzetközi áttekintése. (7.5/—)

Nimród Vadászujság. (XVII. évf. 1939.)

5. sz. Sólyom: Kapuzárás után. (2/—) — **Fekete I.:** Böngészés. (2.5/—) — **Avarffy E.:** Hunyadi. (2/—) — **Rainer R.-né:** Egy kis vadászterület örömei és bajai. (2.5/—) — **Felix E.:** A gondos apa. (1.5/—)

6. sz. Sólyom: Strancinger & Nagy. (2/—) — **Kiss S.:** A magyar vadásznyelv kérdéséhez. (2/—) — **v. almási Szalay L.:** Fácánhajtás. (1/—) — **Dr. Éhik Gy.:** Az óriáspanda. (1/—) — **Dr. Tarján T.:** Ritka madarak. (1.5/2) — **Hollóházy:** A Csallóközről. (1/—)

7. sz. Dr. Nagy Gy.: Hercegovina zergeparadicsomában. (4.5/5) — **Pechtol J.:** Mindent idejében. (1.5/—) — **Hányi K.:** A Gyulák. (2/—) — **Dr. Varga E.:** A szarvasállomány minőségének javítása. (1.5/—) — **Kiss A.:** Tiltott vadászati eszköz saját, illetve bérelt területen. (0.5/—)

Technika. (XX. évf. 1939.)

2. sz. Dr. Bognár A.: Nemkopogó benzinek. (2.5/—) — **Nemes T.:** A csoportsebesség. (8/5) — **Csányi K.—Lux K.:** A középkori építészeti tanszék közleményei. Ócsa. Református templom. (1 k.) — —: Az épülettervezési tanszéken készült feladatok gyűjteménye. (6/19) — **Lechner E.:** A csavarmenetek nemzetközi türesezésének mai állása. (7/8/5) — **Dr. Schrodtt I.:** Folyadékáramlás keskeny és hosszú egyenlőszárú trapézkeresztmetszetű csőben (3.6/3/1) — **Krén F.:** A növeszthető ház. (2/5)

Vadászat-Halászat. (VII. évf. 1939.)

3. sz. Bohrandt L.: A vadkár megtérítési kötelezettségről. (2/—) — **Friedreich I.:** Reminiscenciák. (1.5/—) — **almási Balogh A.:** Aktuális apróságok a 360.8 × 57 R. töltény és a levante fegyverről. (1.5/—) — **Vágó A.:** Hektor meg a töltöttkáposzta. (1.5/—)

4. sz. Festetics P. gr.: Március. (2/—) — **k. Benkő P.:** A szűkölő (csokk) furat. (1.5/1) — **Friedreich I.:** Vadászgondok — vadászkvánások. (1.5/—) — **V. V. Z.:** A sózók elkészítése. (1/1)

Vízügyi Közlemények. (XX. évf. 1938.)

3. sz. *Lampl H.*: Időszerű vízépítési közmunkák a munkanélküliség okszerű leküzdésének szolgálatában. (18.5/8/5) — *Taxner B.*: A Dunavölgy pestvármegyei részének vízrendezése. (40.5/16/2) — *v. Lapray G.*: Az öntözéses gazdálkodás jövedelmezőségének vizsgálata Olaszországban. (39.5/5/39) — *Kocsis Sz.*: Nagy átmérőjű vízvezetési főnyomósövek fektetése. (19/21/2) — *Németh B.*: A Sajó folyó esatornázása és az Alföld öntözése. (46/—/—)

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.*

FORSTLICHE RUNDSCHAU. Beiheft 1937.

A 270 oldalas füzet kiadásának a szükségét, *Heske* professzor az előszóban indokolja meg.

Minden tudomány célja az *igazság felderítése*. Hogy azonban ennek a feladatnak megfelelhessen, *a kutatónak ismernie kell az általa művelt tudományágban elért összes eredményeket*.

Régebben, amikor a tudományos munka alig néhány ember szellemi birtoka volt, a gondolatok kieserélése levelezés alapján történhetett, kevés időt és fáradságot vett igénybe. Ma azonban minden a maga életterén belül önállóan fejlődik, kultúrájában is többé-kevésbé függetleníti magát más népektől és így az egyetemes érvényű tudományos eredmények áttekintése igen nehéz.

Ezért jelent különösen értékes szolgálatot az olyan folyóirat, mint a „*Forstliche Rundschau*“, amely külföldi munkatársai révén hiánytalan tájékoztatást nyújt az egész világ erdészeti irodalmának a termeléséről.

Ezt a szolgálatot kívánta a kiadó teljesebbé tenni azzal, hogy az ezentúl ¼ évenként megjelenő mellékletekben az „*Internationale Titelsammlung*“-ban tárgykörök szerint — a *Flury*-féle rendszer alapján — csoportosítva közli a folyóiratban ismertetett könyvek és érkezők címeit.

Ezt az általános fő-beosztást még országok szerinti elkülönítés is tagolja, amelyen belül a szerzőket betűrendben sorolja föl az összeállítás.

Bármilyen tárgyra vonatkozó erdészeti munkának a címét tehát pillanatok alatt megtalálhatjuk a füzetben és miután a füg-

* A német és angol folyóiratokat *dr. Mihályi Zoltán*, a francia-, olasz-, spanyol- és román nyelvű közleményeket *dr. Luncz Géza*, m. kir. erdőtanácsos, a cseh-szlovák és lengyel szaklapokat *Székács Vince*, ny. miniszteri tanácsos, a jugoszláv irodalmat pedig *Pászthy Ferenc*, ny. m. kir. főerdőtanácsos ismerteti.

gelékben az erdészeti szakkiértékelések szerinti csoportosítás az illető tárggyal foglalkozó oldalak lapszámait is megadja, minden tekintetben kitűnő segítséget jelent *Heske* professzor vállalkozása.

Az 1937. évi erdészeti irodalom címjegyzékét egy füzet foglalja össze, amelynek ára az előfizetők részére 12 márka, egyébként pedig 18 márka.

ALLGEMEINE FORST- UND JAGD-ZEITUNG. 1939. 2. sz.

Zimmerle: Freiin Elisabeth Dr. v. Gaisberg †. 37—39. old.

Az elhunyt bárónő a württembergi erdészeti kísérleti állomás növényteni asszisztensnője volt, akinek értékes, tudományos munkásságát szűkebb hazája határain túl is jól ismerték.

Vanselow: A természetes felújítások kora, összetétele és felépítése. (*Alter, Zusammensetzung und Aufbau natürlicher Verjüngungen.*) 39—50. old.

Az első kísérlet, amely a természetes felújítások fejlődésének menetét pontos számadatok formájában rögzíti le.

A szerző a freiburgi egyetem erdőműveléstani intézetének tanulmányi erdejében 15, a badeni államerdészet *Langensteinbach* nevű erdőhivatalának a kerületében pedig 11 kísérleti területet tűzött ki $4 \times 4 = 16$ m² nagyságban. A területek mindegyikét sodronyfonat-kerítés határolja és ezen belül minden csemetét számmal ellátott alumínium-táblácska jelöl meg. A számozás alapján történik a kísérleti terület leltározása és a csemeték növekvési viszonyainak a pontos számbavétele.

A freiburgi területek a lúccal és bükkal kevert jegenyefenyő felújulási menetének az ellenőrésére szolgálnak, a langensteinbachiak pedig a számos fajjal kevert erdeifenyvesek természetes felújításáról adnak érdekes képet.

A csemeték tulajdonságai tekintetében a felvétel nemcsak a fajaj megállapításra szorítkozik, hanem számbaveszi a csemete magasságát, a legutóbbi hajtás hosszát, az ágak számát és hosszúságát, a csemete egészségi állapotát (különös tekintettel a vadragásra), a csemete alakját és életerőségének mértékét. Az alak szempontjából a szerző öt osztályt állított föl, az életerőséget pedig három fokkal jelzi.

A múlt évben végzett felvételek eredményeit 12 táblázat és 2 rajzra foglalja össze, amelyek: 1. a csemeték fajaj szerinti megoszlását és átlagos életkorát, 2. magassági fokozatok szerinti eloszlását, 3. kor szerinti tagozódását, 4. a törzsalak szerinti osztá-

lyozást, 5. az életerősség mértékének %-os arányát és végül 6. a vadragás által okozott kárt tüntetik fel.

Az egész munka mindenképen például szolgálhat arra, *mint kell a legmesszebbmenő számszerűséget érvényesíteni még az olyan kérdés elbírálásánál is, amelyet mindezekig csak általános leíró módszerrel jellemezett az erdészeti tudomány.*

Hering: Thüringia erdőgazdaságának legrégibb idejéből. (Aus der Zeit der ältesten Forstwirtschaft in Thüringen unter besonderer Berücksichtigung des vormals gothaischen Anteils am Thüringerwald.) 50—65. old.

A nagyon érdekes gazdaságtörténelmi tanulmány bevezető része a folyóirat első füzetében (20—28. old.) jelent meg és az 1500-ig terjedő időt öleli fel. A második rész számos okmányt idéz, amelyek kitűnő fényt vetnek a XVI. századbéli német erdőgazdaságra. A tanulmánnyal azonban, helyi jelentőségére való tekintettel, nem foglalkozhatunk bővebben.

OESTERREICHISCHE VIERTELJAHRESSCHRIFT FÜR FORSTWESEN.
1938. 4. sz.

A folyóiratot kiadó *Oesterreichischer Reichsfortverein* 1938. évi július hó 31-én Loebenben tartott utolsó közgyűlésén beleolvadt az összes német erdészeti egyesületeket felölelő *Deutscher Forstverein*-be és ennek következtében megszűnik a 66 éves régi osztrák erdészeti szaklap is.

Utolsó száma bevezetőül a német erdészeti egyesület elnökének Generalforstmeister *Alpers* államtitkárnak és az egyesület ügyvezetőjének, *Raab* erdőmesternek rövid életrajzát hozza.

Güde az egyesület feloszlásának körülményeit, *Locker* legutóbbi 2 évi működését ismerteti.

Befejezésül *Schwarz* „Ausztria erdészetileg fontosabb fáiának és cserjéinek termőhelyi értékelése“ (*Standörtliche Bewertung der forstlich wichtigeren Bäume und Sträucher in der Ostmark*) címen a pannoniai, balti, szubalpin és alpesi növénytenyészeteti és éghajlati övek szerinti felosztás alapján ad összefoglaló áttekintést az osztrák erdők fáiról és cserjéiről.

WIENER ALLGEMEINE FORST- UND JAGD-ZEITUNG. 1939. 5—8. sz.

Tschermak: Erdő és erdőművelés Ausztriában. (Wald und Waldbau in Oesterreich.) 37—38., 43—44., 51—52. old.

Ausztriának Németországhoz való csatolásával a birodalom erdőterülete közel 25%-kal nagyobbodott, még pedig főként érté-

kes lúcfenyő-állományokkal, amelyek lényeges könnyebbséget jelentenek a négyéves terv keresztülvitelénél.

A szerző már régóta sürgette Ausztria erdeinek termőhely szerinti osztályozását, hogy a fatermelés minden tekintetben megfeleljen az okszerűség követelményeinek.

Tanulmányában rövid összefoglalást ad az osztrák erdővidékekről és azok jellegeiről, még pedig 1. ökológiai-élettani alapon és 2. a természetes erdőalakok szerint. Az utóbbi csoportban sorra veszi a legfontosabb állomány elegyeket, amelyek között kétségtelenül a lúcbükk-vörös- és jegenyefenyő összetétel a legfontosabb. Ezt követik gazdasági értékben a hegyvidéki erdők változatos elegyei, míg a kisebb kiterjedésű tölgy-gyertyán állományok, valamint az ártéri erdők és a feketefenyvesek jóval alárendeltebb jelentőségűek.

Karntaler: Az erdeifenyő természetes felújítása füsttől veszélyeztetett területen. (Kiefernaturverjüngung im Rauchschadengebiet.) 39. old.

Az erdővédelem tanítása szerint a gyárak füstje által károsított területen a fenyvesek nem hoznak termést és épen ezért nem lehet őket természetes úton felújítani.

A szerző a saját kezelése alatt álló gondnokságból idéz egy tanulságos példát annak igazolására, hogy ez a nézet téves, mert kellő gondosság mellett füstveszélyes területen is lehet szép természetes fiatalosokat nevelni, amint ezt az általa bemutatott fényképeken is láthatjuk.

Koppenfels: Fajvédelem a német erdőben. (Rassenschutz im deutschen Wald.) 44. old.

Németország már 1934-ben lerakta a „Forstliches Artgesetz“ nevű törvényben az erdészeti fajvédelem biztos alapjait azzal, hogy megtiltotta az ismeretlen származású vagy alkalmatlan minőségű famagvak forgalombahozatalát és a meghonosodott fafajták magjának fokozott felhasználását rendelte el.

A törvény végrehajtási utasítása a birodalmi termelői rend (Reichsnährstand) kebelében külön csoportot szervezett az erdészeti magkereskedők és csemetekert-tulajdonosok irányítására és ellenőrzésére, amelynek hatásköre az árak megállapítására is kiterjed. Ez a csoport a birodalmi erdőmester egyik végrehajtó szerve és szorosan együtt működik a magkereskedők és csemetekerti üzemek érdekképviselőivel, amely ugyancsak a birodalmi erdőmester hatásköre alá tartozik.

Biermann: A fűrészeretépítés műszaki céljai és alapjai a fával való takarékoság előmozdítása szempontjából. (Technische Ziele und Grundsätze für den Sägegatterbau zur Förderung der Holzersparnis.) 19—20. old.

A többtermelésre való törekvés során a fűrészüzemben a *takarékosság és minőségjavítás* elvei kissé háttérbe szorultak, holott éppen ezeknek érvényesítésével jelentékenyen lehet emelni az üzemek gazdaságosságát és közvetve a nemzeti vagyont. A termelés mennyiségbeli fokozásához hosszú pengejárat, tehát hosszú és ezért vastagabb fűrészpengék szükségesek, ami viszont növeli az apadékot és a minőség rovására megy.

A szerző megállapításai szerint a fűrészhosszúság megválasztásánál különös elővigyázattal kell eljárni és legcélszerűbb a különböző vastagságú rönköket különböző járatmagasságú kerekkel fűrészelni.

Igen sok függ az *előtolás helyes mértékétől és zavartalan menetétől*; az előtoló szerkezet műszaki megoldása tehát nagy gondosságot igényel és biztonságára üzem közben különösen ügyelni kell. Igen fontos követelmény, hogy *az előtolás mértéke mindig ellenőrizhető, illetőleg leolvasható legyen*, mert ez a kulcsa a helyes fűrészelésnek.

Kubeck: A rakottapadlók vetemedéséről. (Ueber das Hochgehen verlegter Parkettfußböden.) 21—22. old.

A sok panasznak a legritkább esetben a parkettgyár az oka, amely legtöbbször kifogástalan, száraz anyagot szállít. Kellően ki nem szárított, új épületben, különösen ha az ászokfák közötti töltőanyag nedves, vagy a vakpadló nem kifogástalan, minden rakotta több-kevesebb nedvességet szív magába, ami bizonyos elővigyázati rendszabályok — lakásszellőztetés, fűtés, stb. — elmulasztása esetén igen kellemetlen következményekkel járhat.

A szerző az építető nagyközönséghez szól, amikor sorra veszi, mire kell a rakottapadló elkészítésénél ügyelni.

Hammar: Az állami felügyelet és kezelés kiterjesztése az erdők megvétele nélkül. (Extending public control and management of forest land without purchase.) 3—13. old.

A szakszerű gazdálkodás szükségét az amerikai erdőszet is mindjobban felismeri. Tekintettel azonban arra, hogy a magán-

tulajdonban lévő erdők kezelése sok helyen nem felel meg a kívánalmaknak és az állami tulajdonba való vételhez sem áll mindig elegendő költség rendelkezésre, a szerző a *hatósági felügyelet, ill. az állami kezelés körének a kiterjesztését* kívánja és azt javasolja, hogy az így elérhető jövedelem-többlet egy része a rendszer további kiépítésére fordíttassék.

Toole: A tűhullás fellépése és a talaj fizikai tulajdonságai. (Relation of incidence of needle disease in loblolly pine plantations to certain physical properties of the soil.) 13—18. old.

A szerző az amerikai *Pinus taeda* ültetésekben is gyakori betegséget tette vizsgálat tárgyává és megállapította, hogy a fertőzés mértéke és a magasságbeli növekvés, valamint a talaj hét jellemző fizikai tulajdonsága (az *A* és *B* szint agyag-mennyisége, finom agyagtartalma és összes kolloid-mennyisége, valamint az *A* szint mélysége) között okozati összefüggés nem mutatható ki. A legnagyobb a gombakárosítás a fiatal 2—3 éves ültetésekben.

Preston: A talajvédelmi szolgálat fásítási tervének eredményei. (Results of the Soil Conservation Service program of planting trees and shrubs.) 19—22. old.

1934 óta az Egyesült Államoknak a címben megnevezett szervezete mintegy 100.000 ha területet fásított be és erre a célra 350 millió csemetét használt fel.

A szerző megállapításai szerint a termőhely és az alkalmazott fafajok igényeinek elbírálása szempontjából történtek ugyan kisebb-nagyobb hibák, de az erdőítés 75%-a sikerültnek tekinthető.

Recknagel: A magánerdőgazdaság az északkeleti államokban, különös tekintettel New-York állam északi részére. (Private forestry in the Northeastern States with special reference to Northern New York.) 22—24. old.

Az U. S. A. északkeleti részén folyik a legbelterjesebb erdőgazdálkodás, amelynél már a legszigorúbb tartamosság elve érvényesül.

A szerző meggyőződése szerint rövidesen el kell következnie annak az időnek, amikor a nyugati államok is rájönnek arra, hogy a *nagyméretű fűrészrönkök helyett a cellulóze-ipar szükségletét fedező anyag termelésére kell fektetniök a fősúlyt* és akkor az ottani erdőgazdálkodás is jelentős mértékben javulni fog.

Brown: A községek erdőgazdálkodásának fejlődése. (Progress in community forests.) 25—28. old.

Az amerikai állami erdőfelügyelet újabban egyre több figyelmet szentel a községi erdőknek, miután bebizonyosodott, hogy az erdők fenntartásának érdekeit a közületek jobban szolgálják. Ezért újabban az állam anyagi támogatásban is részesíti a községek erdőgazdálkodását.

Baldwin: A magvizsgálat új szempontjai. (Some new aspects of seed certification.) 28—34. old.

Az európai eredmények ismertetése után azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyek Amerika erdészetére nézve is fontosak. Hangsúlyozza, hogy a kereskedelem nem sokat törődik a mag származásával, holott ennek az Egyesült-Államokban is súlyos következményei mutatkoznak. A földrajzi adatok ismerete nem elegendő az idegen mag alkalmasságának a megítélésére és ezért a legnagyobb biztonságot a hazai származású mag összegyűjtése és forgalombahozatala szolgáltatja.

A szerző két csoportba foglalja a magvizsgálatnál figyelembe veendő körülményeket és: 1. a származásra, 2. a minőségre vonatkozó adatok megállapítása tekintetében hasznos tanácsokkal látja el szaktársait.

Afanasiev: A vajsavas kezelés hatása néhány lomblevelű fafaj hajtásának gyökereztetésénél. (Effect of indolebutyric acid on rooting of greenwood cuttings of some deciduous forest trees.) 37—41. old.

A lapunk f. évi VII—VIII. számában (668. old.) ismertetett kísérlet kiegészítéseképpen közli, hogy a *Betula papyrifera*, az *Acer rubrum* és a *Populus alba p. nivea* zöld hajtásaiból metszett dugványoknál a savas kezelés 50—60% sikerült gyökerezést eredményezett.

Heiberg: A talaj jelentősége az erdőművelésben. (Forest soil in relation to silviculture.) 42—46. old.

A tudományos kutatás legújabb eredményeit egybevetve, arra a megállapításra jut, hogy a vegyi összetételnél lényegesen nagyobb a jelentősége a talaj élettani és fizikai állapotának. Ezeket viszont nagy mértékben befolyásolják a gyérítés különböző módjai, a fafajok eloszlása, a televényképződés, a fűhasználat és a tűz hatása és így az erdőgazdának meglehetősen tág tere nyílik a talajállapot befolyásolására.

Hallauer: A bányafatermelés a szerfafogyasztás mértékének magyarázatánál. (Pitfalls in interpreting lumber consumption trends.) 47—49. old.

A vas és beton térhódításából sokan a fa teljes visszaszorítására következtettek.

A szerző kimutatja, hogy noha 1906 óta lényegesen csökkent a nagyméretű rönkök termelése, a bányafa mennyisége viszont annyira növekedett, hogy *az egy lakosra eső szerfamennyiség a század eleje óta változatlan maradt.*

—: Az állományok összetételének hatása saját biztonságuk szempontjából. (The relation of stand composition to crop security.) 49—54. old.

Az Amerikai Erdészek Egyesületének erdőművelési bizottsága a kérdés tanulmányozása során arra a megállapításra jutott, hogy az *ú. n. természetes állapot nem jelenti mindig a leg-egészségesebbet is* és ezért megfontolt emberi beavatkozásokkal nemcsak az erdő teljesítőképességét, hanem biztonságát is növelni lehet.

Bacon: A fotocella használata a fénymennyiség megállapítására az erdőben. (The use of photoelectric cells for sampling light in forest stands.) 55—60. old.

A kiválóan használható műszer is hibás eredményeket szolgáltat, ha a mérések különböző szög alatt történnek.

A szerző az általa kidolgozott mérési módszert ismerteti, amely jelentékenyen megbízhatóbb. A további részletekre a helyszűke miatt nem térhetünk ki.

JOURNAL FORESTIER SUISSE, 1939. 3. sz.

Bornand: Feketefenyő gyantával történt telítődésének egy esete. (Un cas d'imprégnation par la résine du bois d'un pin noir d'Autriche.) 45—50. old.

A szerző egy *Pinus laricio, var. austriaca* törzsét ismerteti, amelynek gesztje széles rétegben gyantával rendellenesen túltelített. Fája kétszer olyan nehéz, mint a rendes törzsé, tüzelésre kitűnő, de szerfának nem való. A szerző ezt a törzset vegyileg is megvizsgálta, kereszt- és hosszmetzeti mikroszkópai felvételeket mutat be s keresi a rendkívüli jelenség előidézőjét. Gombabetegségre lehet gyanakodni, de eddig még nem derült ki bizonyossággal az ok, csak annyi állapítható meg, hogy az öntelítődés a kam-

biumból indul ki s a gyantajáratokban néha 100 atmoszférás nyomással megy végbe.

Darbellay: A símafenyő műszaki használhatósága. (Le pin Weymouth: aperçus technologiques.) 50—55. old.

A tanulmány felsorolja, hogy a Svájcban termett símafenyő fáját mire használják, figyelemmel a kisebbméretű, valamint a részben beteg törzsek fájára is. A továbbiakban a fa fajsúlyának és szilárdsági adatainak ismertetése után a szerző rámutat a símafenyő Svájcban való tenyésztésének erdészeti és pénzügyi előnyeire.

Küng: Hazai termelésű újabb növényi anyagok használhatósága cellulózgyártásra. (Possibilités d'emploi de nouvelles fibres végétales indigènes pour la fabrication de la cellulose.) 55—59. old.

A fa s egyéb növényi termények vegyi és műszaki tulajdonságainak vizsgálata alapján szerző arra a megállapításra jut, hogy minden növényi anyagból készíthető cellulóze. Táblázatban hasonlítja össze a len, kender, gyapot, lúcfenyő, rezgőnyár és bükk rostjait és közli a rostok legnagyobb, legkisebb és átlagos hosszát és szélességét.

L'ALPE. 1938. 11—12. sz.

Ez a kettős füzet egész terjedelmében Lombardia erdészetével foglalkozik. Az E. L. olvasói előtt is ismert szakírók közül *Fiori* a lombard erdők növénytenyészteti, *de Philippis* azok növényéghajlati viszonyait ismerteti. *Fenaroli* a vörösfenyő tenyészetéről értekezik, egy másik tanulmányában pedig a Brescia magas hegyvidéki erdőket írja le. *Tronco* a nyárfának Lombardiában való szerepéről számol be, *Volanti* az alpesi legeltetésről s végül *Bresadola* a magas hegyvidéki vízfolyások szabályozásáról értekezik. A szöveget mindenütt szebbnél-szebb fényképével egészítik ki.

REVISTA PĂDURILOR. 1939. 1. sz.

Heroiu: Az erdészet 1938-ban. (Anul forestier 1938.) 1—21. old.

Részletes beszámoló Románia 1938. évi erdőgazdasági tevékenységéről.

Demetrescu: Gyakori hibás eljárás Romániában az át-erdőléseknél. (O lipsă sistematică a răriturilor in România.) 22—29. old.

Az erdőlések végrehajtói nem fordítanak elég figyelmet a légköri viszonyokra s igen gyakran utat nyitnak a veszélyes szeleknek.

A káros következményekkel járható hibák kiküszöbölésének az a módja, hogy a szükségnek látszó helyeken újból sűrű szélvédő pásztákat kell ültetni.

Vasiliu: Fafeldolgozó háziipar. (Industria tărănească a lemnului.) 30—38. old.

Főként a dézsagyártást és a tutajkötéshez alkalmazott gúzs-fonatok készítését ismerteti.

Crivăt: Kell-e a tűzfát helyettesíteni? (Inlocuirea lemnului de foc?) 39—43. old.

Ne helyettesítsük a fát szénnel vagy más tüzelőanyaggal! Terjesszük inkább — svájci mintára — a takarékos fafűtésre berendezett kályhákat.

Witting: A fegyverviselési jog Németországban. (Dreptul armelor in Germania.) 44—46. old.

A vadászfegyver viselésére és használatára vonatkozó Németországban érvényben lévő rendelkezéseket összehasonlítja Románia azonos tárgyú jogszabályaival.

Ghelmeziu: Ujdonságok a fatechnológia terén. (Actualități din tehnologia lemnului.) 47—54. old.

A fa nedvességét mérő legújabb elektromos szerkezetek (Siemens-Halske, Nusser és Marconi-féle gyártmányok) részletes leírását tartalmazó ismertetés. Szöveg közötti fényképek teszik érthetőbbé.

Napi kérdések. — Sarjerdők átalakítása szálerdőkké. (Problemele zilei. — Conversiunea crângurilor.) 55—83. old.

A szerfa-termelés növelése Romániában is úgy érhető el legyszerűbben, ha a sarjerdők nagy részét szálerdőkké alakítják át.

A lap 8 munkatársa írt egy-egy tanulmányt erről a tárgyról: Schorscher, Petcuț, Negulescu, Florescu, Moldovan-junior, Gheorghiu, Bondescu és Rădulescu. — Valamennyien az üzemmód átalakításának szükségét hangsúlyozzák, de azt csak fokozatosan s óvatosan kívánják végrehajtani, nehogy a vágások megszorítása erős zökkenővel járjon. Az átalakításnál nagyon

sok körülményre (mint birtokviszonyok, helyi talaj- és éghajlati tényezők, a faállomány összetétele, az erdő kiterjedése, stb.) kell különös figyelemmel lenni.

ČESKOSLOVENSKÝ LES, 1939. 1—6. sz.

Ambros: Óvintézkedés az apácalepke-veszély ellen, különös tekintettel az állomány enyvezésére. (Bezpečnostní opatření proti kalamitám mniškovým se zvláštním zřetelem na olepování porostu.) 5—11. old.

Röviden ismerteti az apácalepke fellépésének megelőzését célzó s a tapasztalat szerint eléggé bevált tiltó és óvrendszabályokat, majd leírja azokat az eszközöket, amelyek a kártevő veszélyes elszaporodásának időben felismerését lehetségessé teszik. Részletesen tárgyalja az enyvezés alkalmazásának módját és a f. évben szerzett tapasztalatokat, végül pedig az enyvezés költségeit.

Svoboda: A nyárfák — a leggyorsabban növő fanemek (O topolech — nejrychleji rostoucích dřevinách.) 35—36. és 47—50 old.

A jelenlegi országhatárokon belül ma fontos feladat új faanyagforrások nyitása, hogy legalább részben lehessen pótolni azt az óriási veszteséget, amely a területcsökkenés következtében állott elő. Az ehhez vezető módok egyike gyorsan növő fanemek — nyárfafélék — telepítése. Az utóbbi időben sok helyütt, főleg ott folyamodnak tenyésztésükhöz, ahol a fahiány érezhetően jelentkezik.

A szerző röviden ismerteti a nyárfák talajigényeit, ültetési módjait, növekvési feltételeit és felhasználási lehetőségeit, majd felsorolja az egyes nyárfajtákat s az azok keresztezéséből keletkezett fajokat.

SYLWAN, Seria B. 1938. 11—12. sz.

Lopuski: Örökerdőgazdaság az ellenőrző módszer alkalmazásával a tiszta és elegyes jegenyefenyő állományokban. (Gospodarka lasu ciągłego z zastosowaniem metody kontroli w drzewostanach jodłowych czystych i mieszanych dokończenie.) 277—286, és 301—326. old.

Az ellenőrző módszer feladatának rövid ismertetése után leírja az örökerdőben gyakorolható használatok meghatározási módját.

A használatok nagysága függ a faállomány növedékétől. A növedék meghatározható: 1. a faállomány teljes növedékének kiszámítása alapján (az ellenőrzés egyszerűsített módja), 2. vastagsági osztályok szerint (*Gurnaud* eljárása), és 3. mellmagasági vastagsági osztályok szerint (*Biolley*, ill. *Borel* módszere).

A használat általános alapelveit a következő fejezetek tárgyalják: 1. az ellenőrző időszak várható hozamának kiszámítása, 2. a használati hozam nagyságának meghatározása, 3. a termelő készlet nagyságának megállapítása a termőhelytől való függőségben, 4. a faállomány szerkezete, 5. a használat kijelölése az erdőben, 6. az örökrdő védelme, 7. a gazdasági könyvelés, 8. a személyzet minősítése és 9. az örökrdőgazdaság és ellenőrző mód alkalmazása a nagy erdőkben.

Szymański: Az erdeifenyőkből való gyantatermelés kérdése a magánerdőkben. (Zagadnienie żywicowania sosny pospolitej w lasach prywatnych.) 302—305. old.

A vegyi ipar fejlődése, a szükségleteknek belföldi forrásokból való fedezésére irányuló törekvés és másrészt az erdőgazdaság belterjességének fokozása a magánerdők tulajdonosainál és kezelőinél élénk érdeklődést keltett a gyantatermelés iránt.

A szerző szerint 25 garas kg-kénti tiszta jövedelemre lehet átlag számítani, ez pedig szakszerű termelés mellett jövedelmező mellékhasználat. Célszerű azonban házilag termeltetni: ez nagymértékben csökkentené a gyantabehozatalt és a mezőgazdasági munkanélküliséget.

Filipowski: A természetes trágyák használata az erdei fák tenyésztésénél. (Stosowanie nawozów naturalnych w hodowli drzew lésnych.) 326 - 337. old.

A különféle talajok trágyázására ninesen kész előírás, ezt csak a tapasztalat és a trágyákkal való kísérletek adhatják meg. Szóba jöhetnek: 1. mésztrágyák, 2. hamu, 3. televénytrágyák, 4. komposztok és 5. zöldtrágyák.

SUMARSKI LIST. 1939. 1—2. sz.

Perušić: Törvény az erdészeti hatóságok közigazgatási eljárásáról. (Zakon o općem upravnom postupku u oblasti šumarstva.) 1—16. old.

Az erdőmérnöki munkakörnek a műszaki teendőkön kívül igen fontos része a közigazgatási hatóságokkal való érintkezés. Ehhez alapos gyakorlati ismeretek szükségesek és ezért hibás,

ha ilyen munkakörrel kezdő fiatal szakembereket bíznak meg, mert az az erdészet tekintélyét esorbitja. A felentes hatóságoknak tehát kellő gondot kell arra fordítaniok, hogy az erdészet közigazgatási ágazatánál megfelelő széleskörű gyakorlattal és ismeretekkel bíró erdészeti szakemberek alkalmaztassanak.

Jovančević: Jugoszlávia nemzeti arboretuma. (Jugoslavenski nacionalni arboretum.) 17—24. old.

Több nevezetes európai arboretum ismertetésével kapcsolatosan felhívja az illetékes körök figyelmét, hogy ilyen intézményre Jugoszláviának is szüksége van.

Smilaj: A szlavóniai tölgyesek tenyésztési és kihasználási módzatai. (Način uzgoja i iskorišćavanja slavonskih hrastika.) 25—36. old.

A híres szlavóniai tölgyesek a Száva mentén, a folyó áradásai alkalmával lerakódó termékeny iszappal trágyázott talajon tenyésznek. A szerző a bródi vagyonszomság erdeit ismerteti, amelyeket ma 100—140 éves vágásfordulóban kezelnek. Elegyetlen tölgyállományok nem igen vannak s nem is kívánatosak, mert a szlavóniai híres tölgyesek fája a kocsányos tölgy (*Quercus pedunculata*) kőris és szilfával s a szárazabb helyeken gyertyánnal vegyessen. Lehetőleg természetes felújításra törekcszenek. Az idejében és elég sűrűn alkalmazott tisztító, majd gyérítő vágásokkal a kívánt elegyarányt gondos kezelés mellett óhajtják elérhetni. A jugoszláv kormány Bródtól Mitrovicáig magas védtöltést építtetett, hogy a mezőgazdasági földeket a Száva gyakori áradásaitól megvédje. A szerző aggódik, hogy ez a körülmény a tölgyesek fejlődésére kedvezőtlen befolyással lesz; bízik azonban a fekete, mély, szinte kimeríthetlen erejű őstelevénytalajban. Az erdők kihasználása a kincstári erdőkben jobbára házi kezelésben, a vagyonszomsági erdőkben legnagyobbbrészt tővön való árverezés útján történik.*

* Horvátországi szolgálatom alatt alkalmam volt a szlavóniai kincstári s részben a vagyonszomsági erdőket is megismerni. Csodáltuk a világhírű tölgyeseket s nézetünk szerint azok a 300—400 évig tartó török hódoltság idejében települhettek meg. Ez alatt a hosszú időszak alatt úgyszólván teljesen lakatlan volt a Száva áradványos területe. Semmi sem háborgatta az erdőt növekedésében, a Száva minden évben — néha kétszer is — iszappal gazdagon trágyázta s az ember, a legnagyobb ellenesség, nem pusztíthatta az erdőt, mert csak a török világ letűnte után alapíthatott újra lakóhelyeket. 100—140 éves forduló mellett nem lehet 200—250 évgyűrűt számláló, vastag tölgyszálfákat nevelni, bármilyen őserje legyen a televénytalajnak. Sajnos, de bizonyos, hogy így a világhírű szlavóniai tölgyeseket a jövőndő erdésznezmedék csak hírből fogja ismerni s talán el sem hiszi, hanem mesének fogja tartani.

Petračić: Az erdei alom elkorhadásáról, különös tekintettel a kavicsos homoktalajra. (O rastvorbi šušnja uopće, a napose na šljunčano-pjeskovitom tlu.) 57—65. old.

Az erdei alom elkorhadása sem időben sem vegyi lefolyásában nem egyöntetű, hanem talaj, fanem, klíma, égtáji fekvés és még sok egyéb tényező szerint igen változó. A tartamos erdőgazdaság leglényegesebb alapfeltétele, hogy a fa ásványi anyagok nagyrészt visszakerüljenek az anyaföldbe. Ez az anyagcsere azonban csak a lombzat teljes elkorhadása útján történhetik. Ha ezt a folyamatot valami megzavarja, akkor a humusz-képződés hiányos, a talaj termőereje csökken s az erdő fatömege kevesebb lesz. Az egyes fanemek különbözően viselkednek e tekintetben. *Gayer*, *Ebermayer* igen beható vizsgálatakat folytattak s megállapították, hogy vannak talajjavító és talajgyengítő fanemek. *Gayer* a fanemeket talajjavítás szempontjából a következő rangsorba állította: bükk, juhar, hárs, szelíd gesztenye, mogyoró, gyertyán, éger, feketefenyő, szil, tölgy, fekete nyár, vörösfenyő, erdei fenyő, jegenyefenyő, lúcfenyő, kőris, nyír, rezgőnyár. A legjobb talajjavító fanem tehát a bükk s az utolsó, a rezgő nyár.

A zágrábi egyetem erdészeti karának „Maximir“ nevű, erdőjellelű botanikus kertjében az 1936—38. években kavicsos homoktalajon hat lombfanemmel kísérletet végeztek, hogy e fanemek leveleinek korhadását tanulmányozzák s megállapították a korhadásellenállási rangsort: bükk, kocsánytalan tölgy, kocsányos tölgy, szelíd gesztenye, éger, gyertyán. Itt is tehát a bükk vezet, amelynek levelei két és félév után javarészt még épek voltak, míg az éger- és gyertyánlevelek teljesen elkorhadtak és szétmorzsolódtak.

Delić: A fa hosszirányú és térfogati aszásáról. (O linearnom i zapreminskom utezanju drveta.) 65—77. old.

A fa műszaki használhatóságát leginkább befolyásolja a víztartalom. A nedves fa megdagad, a száraz fa összehúzódik. Ez az összehúzódás (kiszáradás) nemcsak vonalmenti a mértani β hosszirányban, hanem térfogati is. A szerző az aszást igyekszik matematikai képletekben kifejezni, de hangsúlyozza, hogy azok elméleti számítások és adott esetben kísérletek mutatják meg a gyakorlati használhatóság értékét.

Perušić: Erdőtörvényünk és a közérdek. (Javni interes u našem šumskom zakonodavstvu.) 77—88. old.

A szerző szerint az 1929. évi jugoszláv erdőtörvény túlságosan korlátozza a magántulajdon felett való szabad rendelkezést és ezért szükségesnek véli, hogy a törvény novelláris úton a

nemzetgazdaság egyéb ágazataival összhangba hozassék. A törvénynek az erdő kiirthatására, a más gazdasági művelési ágazatra való áttérésre, állandó vagy ideiglenes véderdők kijelölésére, a véderdőknek nyújtandó kedvezmények meghatározására vonatkozó rendelkezései nem szabatosak. A közös erdők felosztására vonatkozó intézkedések sem elég világosak s összekötőzésre vezetnek nemcsak az érdekelt felek között, hanem az illetékes hatóságok (erdészeti, mezőgazdasági hatóság, belügy, pénzügy, stb.) között is. Mindezt tehát sürgősen szabályozni kell.